

Результати інформаційних досліджень щодо проблеми використання медичних ресурсів Інтернету

**М.М. Коренєв, Т.П. Сидоренко, М.Л. Водолажський,
Т.В. Фомина, Т.В. Кошман, Т.М. Суліма**

*ДУ «Інститут охорони здоров'я дітей та підлітків АМН України», Харків,
Україна*

РЕЗЮМЕ, ABSTRACT

У статті наведені результати аналітичного дослідження новітніх інформаційно-комунікаційних технологій у галузі охорони здоров'я дітей та підлітків. Визначено тенденції зростання ролі медичного сегмента Інтернету як засобу наукової комунікації, що кардинально змінює умови отримання нових знань, їх збереження, обробку, аналіз та користування. Представлено структуру галузевої мережі, визначено проблеми щодо застосування електронних інформаційних ресурсів, які потребують негайного розв'язання для входження України в світове інформаційне середовище (Укр.ж.телемед.мед.телемат.-2011.-Т.9,№1.-С.63-66).

Ключові слова: медичний Інтернет, інформаційне суспільство, діти

М.М. Коренев, Т.П. Сидоренко, М.Л. Водолажский, Т.В. Фомина, Т.В. Кошман, Т.М. Сулима

РЕЗУЛЬТАТЫ ИНФОРМАЦИОННЫХ ИССЛЕДОВАНИЙ ОТНОСИТЕЛЬНО ПРОБЛЕМЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ МЕДИЦИНСКИХ РЕСУРСОВ ИНТЕРНЕТА

ГУ «Институт охраны здоровья детей и подростков АМН Украины», Харьков, Украина

В статье приведены результаты аналитического исследования новых информационно-коммуникационных технологий в области охраны здоровья детей и подростков. Определение тенденции к возрастанию роли медицинского сегмента Интернет как способа научной коммуникации, который кардинально изменяет условия получения новых знаний, их сохранение, обработку, анализ и применение. Представлена структура отраслевой сети, определены проблемы, касающиеся использования электронных информационных ресурсов, которые требуют безотлагательного решения для вхождения Украины в мировое информационное пространство (Укр.ж.телемед.мед.телемат.-2011.-Т.9,№1.-С.63-66).

Ключевые слова: медицинский Интернет, информационное общество, дети

M.M.Korenev, T.P.Sydorenko, M.L.Vodolazhskyy, T.V.Fomina, T.V.Koshman, T.M.Sulima

RESULTS OF INFORMATION STUDIES ON THE PROBLEMS OF EMPLOYING INTERNET RESOURCES IN MEDICINE

Institute of Children and Adolescents Health Protection, Kharkov, Ukraine

The article presents the results of analytical analysis of novel informative and communicative technologies in the field of children and adolescents health care. There have been defined some trends to an increase in the part of Internet medical segment as a method of scientific communication that cardinally changes conditions for obtaining the latest notions, their storage, processing, analysis, and use. There are also shown the structure of sectoral network, the defined problems concerning employing electronic information resources, which demand urgent solution for the entry of Ukraine into the world's information medium (Ukr. z. telemed. med. telemat.-2011.-Vol.9,№1.-P.63-66).

Key words: medical Internet, information society, children

Результати аналітичного дослідження публікацій вітчизняних авторів щодо використання новітніх інформаційно-комунікаційних технологій, проведеного в межах виконання науково-дослідної

роботи «Удосконалити систему використання інформаційних ресурсів глобальної комунікаційної мережі в галузі охорони здоров'я дітей та підлітків», свідчать про те, що в Україні на початку

XXI сторіччя активно здійснюється інформатизація всіх галузей суспільної діяльності. Державні органи влади ставлять за мету прискорення і підтримку проведення процесу розвитку комп'ютерних мереж України, створення вітчизняних електронних ресурсів та приєднання їх до глобального соціально-економічного простору за допомогою сучасних інформаційно-комп'ютерних технологій, що підтверджується рядом нормативно-правових документів [1,2]. Закони та Постанови визначають правові, організаційні та фінансові засади функціонування і розвитку науково-технічної інформації, створюють умови для наукової та практичної діяльності; регламентують забезпечення потреб суспільства і держави у технологічному розвитку, отриманні нових знань, правовому забезпеченні доступу до інформації.

У медичній галузі накопичено великий позитивний досвід застосування інформаційних технологій в управлінні охороною здоров'я, медичній освіті та науці. Дослідники зазначають, що можливості використання сучасних інформаційних технологій в медицині досить великі: обладнання автоматизованим робочим місцем фахівців; використання інформаційних ресурсів Інтернет, участь у конференціях, симпозіумах, професійних форумах і дискусіях в системі он-лайн, консультування пацієнтів та встановлення первинних діагнозів через Інтернет, дистанційний контроль за станом хворого; дистанційне навчання як спосіб підвищення кваліфікації лікарів. З цією метою створено велику кількість видів інформаційних ресурсів у вигляді регіональних баз даних і реєстрів усіх категорій населення, науково-медичної літератури, інформаційних систем для медичної освіти і науки [3–7].

За результатами аналізу літератури були з'ясовані певні тенденції щодо зростання ролі медичного сегмента Інтернету як засобу наукової комунікації. Ця всесвітня інформаційна мережа надає послуги щодо передачі файлів,

електронної пошти, телеконференцій та величезних можливостей доступу до інформаційних ресурсів, які в сучасних умовах розвитку суспільства за своєю значущістю стають поруч з такими ресурсами, як фінансові, енергетичні, людські [8,9]. Інтернет кардинально змінює умови створення нових знань, їх збереження, обробку, аналіз та користування, сприяє розвитку міжнародного співробітництва на основі інформаційної парадигми, формуванню світового інформаційно-технологічного середовища, є життєво важливим чинником для функціонування суспільства, заснованого на знаннях. При цьому дослідники підкреслюють, що телекомунікаційна та інформаційна інфраструктури мають особливе значення не тільки в процесах створення знань, але й їх ефективного застосування у практичній діяльності [10–11].

На сучасному етапі розвитку медицини відмічено велику роль науково-медичної інформації у створенні суспільства знань, що пов'язано з підвищенням рівня сучасної комп'ютерної техніки і технології збирання, обробки, аналізу, розповсюдження та зберігання медичної інформації, як наукової, так і прикладної, організацією доступу до світових ресурсів, їх науково-аналітичною оцінкою, просування в Інтернет-простір власних інформаційних технологій [12–14].

Визначено світову тенденцію до збільшення користувачів медичних сайтів Інтернет, що характеризує його як головний засіб наукової комунікації для розповсюдження медичної інформації фармацевтичними компаніями та фірмами, видавництвами, бібліотеками, закладами, персоналіями, вивчена структура електронних медичних ресурсів, яка представлена видавництвами і редакціями журналів, базами даних медичної літератури, сервісними службами, що забезпечують одночасний пошук статей на декількох сайтах. Відмічено підвищення вимог

користувачів щодо змісту інформації, розміщеної на сайтах, її достовірності, новизни, безпеки [13, 14, 15].

На сучасному етапі використання технологічних рішень у реформуванні системи охорони здоров'я населення створюються величезні обсяги електронних ресурсів, структура та зміст яких відповідає потребам фахівців [16, 17].

Проведений аналіз літератури свідчить про активне проведення наукових досліджень щодо структури Інтернет, принципів його функціонування, проблем телемедицини, телепрофілактики, дистанційного навчання, доказової медицини, впливу Інтернет на взаємозв'язок лікаря та пацієнта, а також інші питання біоетики та біомедицини [1–17].

Аналітична оцінка публікацій щодо використання інформаційних ресурсів Інтернет дала можливість визначити проблеми, які потребують негайного розв'язання, серед них:

– організація відкритого доступу користувачів до професійної інформації. Дослідники та практики наголошують, що при побудові «постіндустріального суспільства» зростає роль науково-технічної інформації, що, в свою чергу, потребує розв'язання проблем доступу до інформаційних ресурсів інших країн. Сьогодні надзвичайно актуальним є проведення спеціальних досліджень інфраструктури глобальної інформаційної системи, які пов'язані із забезпеченням нових можливостей доступу та використання інформації в різних галузях, у тому числі медицині;

– підвищення ефективності застосування інформаційних ресурсів.

Склалась ситуація, коли, з одного боку, мають місце величезні масиви інформації, а з іншого боку – відсутність чітких знань про структуру «ядерних сайтів», що потребує необхідної професійної підготовки;

– систематизація інтернет-ресурсів, що передбачає створення довідково-бібліографічного фонду в режимі он-лайн, задачею якого є підготовка структурованих списків медичних ресурсів Інтернет, відібраних і згрупованих за певними тематичними напрямками;

– сприяння використанню зарубіжних інформаційних ресурсів у професійній діяльності фахівців для ефективного забезпечення розвитку галузі;

– створення в наукових організаціях, учбових та лікувальних закладах бази даних власних інформаційних ресурсів за результатами науково-дослідних і дисертаційних робіт, практичного досвіду для трансферу їх у глобальну комунікаційну мережу.

Таким чином, розв'язання актуальних питань використання новітніх інформаційно-комунікаційних технологій, у тому числі Інтернет, у професійній діяльності фахівців, застосування надійних медичних світових ресурсів, просування наукових розробок у світовий інформаційний простір надає можливості підвищення особистої кваліфікації фахівців, сприяє творчому та професійному росту науковців, лікарів, організаторів вітчизняної охорони здоров'я.

Література і веббібліографія

1. Закон України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки» від 09.01.2007 № 537-V.
2. Указ Президента України «Про заходи щодо розвитку національної складової глобальної інформаційної мережі Інтернет та забезпечення широкого доступу до цієї мережі в Україні» від 31.07.2000 № 928/2000.

3. Сидоренко Г.Д. Обласна автоматизована система забезпечення медичної допомоги вагітним, роділлям та породіллям [Текст] / Г.Д. Сидоренко, В.М. Якимець // Вісн. соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. – 2009. – № 4. – С. 99–105.
4. Владзимирський А.В. Вплив телемедичного консультування на результати лікування пацієнтів ортопедо-травматологічного профілю /

- А.В. Владзимирський // Вісн. соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. – 2009. – № 1. – С. 39–44.
5. Репута В.В. Створення моделі впровадження медичної інформаційної системи в закладах охорони здоров'я на основі комп'ютерних інформаційних технологій / В.В. Репута // Вісн. соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. – 2009. – № 1. – С. 52–54.
6. Майоров О.Ю. Информационные системы здравоохранения (госпитальные информационные системы) – дань моде или необходимость (технико-экономическое обоснование внедрения программного комплекса «С-Госпиталь®») [Текст] / О.Ю. Майоров, Л.Б. Белов, С.А. Неженский // Клин. информат. и телемед. – 2004. – № 1. – С. 1–12.
7. Минцер О.П. Проблемы информатизации медицинского образования [Текст] / О.П. Минцер // Клин. информат. и телемед. – 2005. – № 1. – С. 79–84.
8. Малицький Б.А. Информатика та наукознавство: імпульси методологічного впливу [Текст] / Б.А. Малицький, В.І. Онопрієнко // Наука та наукознавство. – 2007. – № 4. – С. 183–195.
9. Исакова Н.Б. Новые информационные и коммуникационные технологии в научной деятельности [Текст] / Н.Б. Исакова, О.Г. Левченко // Проблемы науки. – 2007. – № 12. – С. 2–5.
10. Скаленко О.К. Інформаційні основи суспільства знань [Текст] / О.К. Скаленко, О.В. Пархоменко – К.: УкрІНТЕІ, 2007. – 20 с.
11. Пархоменко О.В. Інформаційні аспекти міжнародного науково-технічного співробітництва [Текст]: аналіт. огляд / О.В. Пархоменко, А.П. Гончаренко, А.О. Пархоменко. – К.: УкрІНТЕІ, 2007. – 72 с.
12. Артамонова Н.О. Досвід розвитку науково-медичних ресурсів в Інтернеті [Текст] / Н.О. Артамонова // Вісник Харківської держ. акад. культури. – Х., 2009. – Вип. 27. – С. 163–174.
13. Бенько О.Г. Алгоритм ефективного використання наукових інформаційних ресурсів в медицині [Текст] / О.Г. Бенько, С.В. Белозьорова, А.С. Беседіна // Проблема ефективності використання наукових інформаційних ресурсів в охороні здоров'я та інші проблеми медичного наукознавства: матеріали наук.-практ. конф. – Івано-Франківськ, 2007. – С. 23–25.
14. Козлюк Н.І. Перспективні форми організації доступу до світових електронних ресурсів [Текст] / Н.І. Козлюк // Проблема ефективності використання наукових інформаційних ресурсів в охороні здоров'я та інші проблеми медичного наукознавства: матеріали наук.-практ. конф. – Івано-Франківськ, 2007. – С. 35–37.
15. Славина Н.Г. Использование БД MEDLINE для наукометрических исследований [Текст] / Н.Г. Славина, Л.И. Позднякова // Проблема ефективності використання наукових інформаційних ресурсів в охороні здоров'я та інші проблеми медичного наукознавства: матеріали наук.-практ. конф. – Івано-Франківськ, 2007. – С. 82–87.
16. Шепеленко І.В. Досвід Інституту онкології АМН України у використанні зарубіжних інформаційних ресурсів для матеріалізації інновацій [Текст] / І.В. Шепеленко, А.І. Селюченко, Л.Ю. Макеєва // Проблема ефективності використання наукових інформаційних ресурсів в охороні здоров'я та інші проблеми медичного наукознавства: матеріали наук.-практ. конф. – Івано-Франківськ, 2007. – С. 102–103.
17. Філіппова Л.Я. Інформаційне забезпечення наукових досліджень: тенденції розвитку (на прикладі медичної науки) [Текст] / Л.Я. Філіппова, Н.О. Артамонова // Вісн. кн. палати. – 2009. – № 11. – С. 24–31.

Надійшла до редакції: 02.12.2010.

© М.М. Коренєв, Т.П. Сидоренко, М.Л. Водолажський, Т.В. Фоміна, Т.В. Кошман, Т.М. Суліма

Кореспонденція: Коренєв М.М.,
пр. 50-річчя ВЛКСМ 52-а, 61153, Харків, Україна
E-mail: iozdp@ukrpost.ua